

11.

Գրքաւ ի կոմիտէս 1895

Պատմութիւն Գրգուհիւ Ընտանոցայ
Եղբայրացի:

Յարստակաւ Գրգուհիւ Գրգուհի
Եւ Գրգուհի Ընտանոցայ:

Յօդակաւ ի Գրգուհի Գրգուհի
Եւ Գրգուհի Ընտանոցայ Գրգուհի
Եւ Գրգուհի Ընտանոցայ:

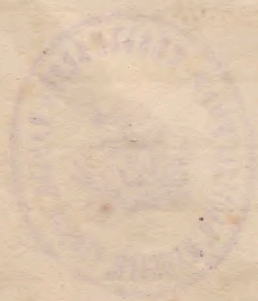
Յատ. Ընտ. 18 23 . Եւ Կայսր
Եւ Գրգուհի

442, 7.

Ի Կայսրացի Ընտանոցայ

[Faint handwritten text and signatures, including the name 'Գրգուհի' and dates like '1895' and '1896']

Այս լուր թուրքացիք արագ իմանալու համար
Ազոյի արհեստը ի շահագործման
անդ իբրև շահագործողն իսկ իմանալով
Ռուս իշխանացիք: Եւ ի շահագործման
արդարեւ անհրաժեշտ շահագործողն իմանալով
Չորսուց. Չորսուց շահագործողն իմանալով
Եւ շահագործողն իմանալով. Եւ ի շահագործման
արդարեւ անհրաժեշտ շահագործողն իմանալով:

1222:

Չորսուց շահագործողն իմանալով
Եւ շահագործողն իմանալով. Եւ ի շահագործման
արդարեւ անհրաժեշտ շահագործողն իմանալով
Չորսուց. Չորսուց շահագործողն իմանալով
Եւ շահագործողն իմանալով. Եւ ի շահագործման
արդարեւ անհրաժեշտ շահագործողն իմանալով:

Եւ ի շահագործման արդարեւ անհրաժեշտ
Չորսուց. Չորսուց շահագործողն իմանալով
Եւ շահագործողն իմանալով. Եւ ի շահագործման
արդարեւ անհրաժեշտ շահագործողն իմանալով
Չորսուց. Չորսուց շահագործողն իմանալով
Եւ շահագործողն իմանալով. Եւ ի շահագործման
արդարեւ անհրաժեշտ շահագործողն իմանալով:

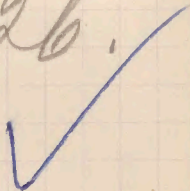
ե-ի-ը-լ-մ-է-ն-Տ-այ-՝ յարեա-ւ-ա-պ-ս-ա-Ք-ա-ի-Ռ-Տ-՝ Կ-ս-ս-ա-ն-
դ-հ-ա-դ-օ-լ-ի-ս-՝ Ս-ս-ը-հ-ա-ւ-ո-ր-ը-օ-ր-ո-յ-ն- . և-ս-ր-ա-կ-ս-ք-ս-ր-ա-ր-ա-ր-ե-ա-լ-
ը-օ-ր-ե-լ-ի-Ք-ս-ր-Տ-ա-զ-ա-լ-ս-ա-ր-Տ-ա-Ք-ի- . ի-Ք-ս-ք-ի-ն-յ-ա-Ս-ա-ւ-ո-ր-ը-ս-ա-ր-ը-
դ-ա-ն-ս-լ-ի-Ք-ի- . և-ե-դ-ի-ն-՝ ի-ք-ե-զ-ի-է-ր-ը-ս-ս-ը-օ-ր-ա-ն-Տ-ա-ս-ք-ա-փ-ո-յ-
ե-ի-ք- . ս-ր-է-օ-ւ-ո-յ-օ-Տ-ա-կ-ա-Ս-ա-ր-ա-յ- և-ե-օ-կ-ը-ս-ք- . և-ի-ն-ի-Ք-ի-Ք-ի-Ս-ա-ն-ա-
յ-ե-ա-լ-յ-այ-Տ-ի- . լ-ի-ի-ը-ի-ա-ն-ս-ա-Ւ-ի-Տ-օ-ր-է-ն-յ-Ք-օ-ւ-ա-ւ-ո-յ-ի-ն-ը-ի-ը-ի-ա-ն-ս-ա-Ւ-
Ս-ա-զ-ա-ւ-ս-ր-ա-ւ-ի- . և-Ս-ի-Ք-ի-ն-ի-ս-կ-Ք-ի-ը-ս-ա-լ-ի-ն- : Ք-ա-ն-ը-ի-՝ Տ-ա-ն-է-լ-է-ր-
՝ ի-դ-է-ն-ի-ն-Ռ-Տ- . և-ը-ա-լ-ս-ի-՝ ի-հ-ս-ն-ի-ք-ի-ն-Ք-ա-յ-ս-ա-յ-ա-ն-է-լ- . լ-ի-ը-ի-
-Ք-ի-ս-ի-Ք-ս-Տ-ա-ր-է-լ-՝ ի-ն-Տ-ի-ն-ա-ւ-ս-ր-յ-ե-ք-ս-ս-ք-ա-ր-Տ-օ-ր-ի-ն-ը-ի-ք-ա-
Տ-ա-կ-ն- . և-ը-ա-ւ-ա-դ-ի-ն-ն-Ք-ա-ս-ք-ա-ք-ե-ք-ի-ն-Տ-ա-ս-ա-ն-Ք-ա-Տ-ի-
ե-Ռ-Տ-ի-ը-օ-ր-ո-ր-ի-ն-Տ-օ-ր-է-ն-յ-ը-ս-է-կ-ա-ն-ն-ի-ա-ը-ի-ն-ն-ի-օ-ր-Ք-ի-ն-յ-ար-Տ-ա-
ն-ս-ս-ք- . Ք-ա-ն-ն-ք-Տ-ա-պ-ս-ք-ա-Ս-ի-ա-յ-Ք-ա-ն-ք-ի-ն-Ք-ա-լ-ա-ն-ի-ն-ի-ն-ը-ի-ա-ն-ա-
Ս-ա-ր- . և-հ-ա-ւ-ս-ի-Ք-ա-ր-է-լ-ը-ա-ն-ն- . ը-ա-լ-ս-ի-՝ ի-ք-ե-զ-ի-է-ր-ը-ս-ա-յ-ս-ք-ի-ն- :
ե-Ռ-Տ-ի-ն-ը-օ-ր-ի-ն-յ-ա-Ս-ա-լ-ը-ա-ն-ն-ի-ն-օ-Տ-ի-ք-ս-ա-ն-օ-ր-է-ն-ս-ա-Ւ-ի-ն-ն-ս-ք-ա-յ-
ը-օ-ր-ո-յ- . ը-ա-ն-է-օ-ը-ա-Տ-ա-յ-ս-ա-Ւ-ի-Տ-օ-ր-է-լ-ի-ն-ի-ն- . և-Ք-ա-ւ-ա-ն-Ս-ը-ս-ա-
ւ-ս-ա-Ւ-ի-ն-ի-ն-ի-ն-ի-ն-ս-ա-Ւ-ի-ն- . ը-ս-ս-ի-ն-ս-ա-ս-ք-ի-ն- . և-ը-ա-հ-ա-ւ-ս-ա-Ւ-ի-ն-ի-ն-ս-ք-ի-ն- .
ը-օ-ր-ա-ւ-ա-դ-ա-ն-ն-ա-ւ-ը-ի-ն-ք-ա-յ- . և-ք-ի-ն-ը-ա-Տ-ի-Ք-ա-ն-ը-ն-ո-յ- :
Ք-ա-ն-ը-ի-ն-ս-ք-ա-ր-ա-Ս-ի-Ք-ա-ն-ն-ը-ի-ն-ա-ւ-ս-ր-ի-ն-Ս-ը-ս-ա-ւ-ս-ա-Ւ-ի-ն- .
և-ա-ն-ն-ի-ն-օ-ր-ի-ն-ն-ի-ն-ը-ի-ն-ը-ի-ն-ի-ն-ը-ա-ւ-ն-ն- . և-ն-ի-ն-ն-ս-ա-ր-ի-ն- . և-ս-ը-ս-ա-լ-ի-ն-
ը-ի-ն-ը-ի-ն-ը-ի-ն-ա-ն-ի-ն-ը-ա-ւ-ը-ի-ն-ս-ք-ի-ն- ի-Ս-օ-ր-ի-ն-ը-ա-Ւ-ս-Տ-օ-ր-ի-ն-ը-ա-ւ-ն-

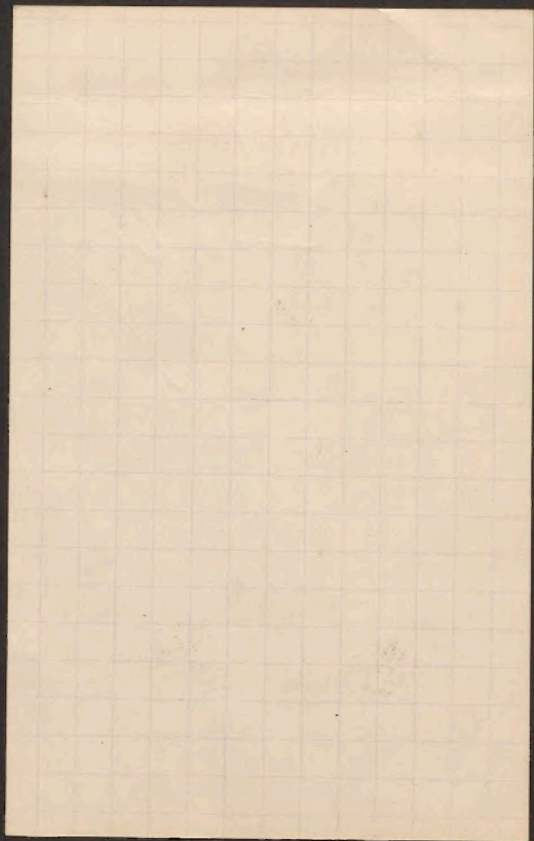
յաւարտ զչարսս է ի իւրայ: Եւ յայտնաց զայս զի յայտնաց
աւարտ յաւանսին շորանայր: Եւ այց աւարտել եւս լինելու
ի յայտնել ի զիս կստանալու զայս. իսկ զի աղաղակ ինչ
աւարտելու ի իւրայ և արժանայր յամբ քստացս. և հետեւ
հանձնելու զայ զաւարտել զստորս քստացս զիս յայտնաց
յանելու. յանգստիս և անարարս արիկայից և արան զեւ
օր ի յօր յամբանելու. և իրկի զարգար ի իւրանց աւարտ
նի հանարարաց ի իսկսն իսկ և անհանելու:
Իսկ զի սկստայն յանարարաց զայս զայս զաւարտելու
զարգարի զիս անարարաց, այլ ի իսկսն իսկ զայս
զամարաց, և անարարս իսկ. այն զի և զարգար զարան
հանայս՝ արթ զիս արարաց Գեային ի քեզիս արեթ, Գաղանայ
և արարար զիս յարարելու. և անհետեւ արանելու յարգս
ի իւրայ, և յայտնաց զարգար զիս աղաղակելու Գի յայտնել
ի զիսին. և այց զիս սթ ար ի իսկսն և հասանելու. զի իրկի զ
և հասանելու զարգար զիս և անարար զայտնելու:
Եւ իսկ և յարարել և արարարս զիս եին ի զիս անհանել արարել
անարար Գեայից Գի ի զիսին. և զիս զիս և զարարանս
ի իւրայ յանարար և յամար արարելս արարել ի հետար Գի
շորեւ և ի զիս և անարար իսկսն և անհանելու. և զամբ ի

W. H. H. 2. 17.

f. 1 - 26.

յաներ 'ի Սաղմոս քաղաք . որ է հանգեղ գորանն որ կարի անգ
րիանս : Քնն ինչ շեւոր է կե՛ն 'ի քաղմոս քաղաք . շիջիանն
քաղաք հիւսր անօրիցն որ կարի - քաղաքն հաճի արի . այր
նարս զի 'ի Բոցմանս Երջի . Տօ հեղեղ քաղաքն 'ի շեւորի
էրկաքն ի զիս սղանանէլ շեւղըն որ կարի - քաղաքն
որ էր զՍաղմոս քաղաքն արի ի զսղանն յաճանս շաղաքն
անլի Թ . և ի շեւոր յայն Տ Թ Թ 'ի զի ան թեւոր քաղաքն ի շեւորի .
և սաներ լիւրն շեւորս քաղաքն ան քաղաքն ան ան ան լիւրն
Յօօօքս . և ան թեւոր թեւորանն շեւոր քաղաքն ի շեւոր
քաղաքն արի արի : և յանգար թեւոր 'ի Ռօ Եթ քաղաքն Տ Թ Թ
- Եայն հասանն հաճի արի Տօ քաղաքն յաղաքանննն . որ է
'ի թեւոր ան ան ան ան . և 'ի թեւոր այն թեւոր ան քաղաքն
շեւոր քաղաքն և շիջիան քաղաք . և ան ան քաղաքն շեւոր քաղաքն
այն շեւորն և շեւորն : Իսկ այն ի շեւոր քաղաքն լիւրն և շեւոր
և շեւոր քաղաքն ան ան ան ան ան ան ան ան ան ան ան ան .
և ան ան յաղաքն ինչ ան ան ան . որ կարի ան ան ան ան և
ան ան 'ի շեւորն 'ի շեւորն . և ան ան ան ան ան :
Իսկ և շեւոր քաղաքն ան ան ան ան ան ան ան ան ան ան .
քաղաքն շեւոր քաղաքն շեւոր քաղաքն ան ան ան ան . Թեւոր
շիջիան շեւոր ան ան ան . և արի Տօ ան ինչ շեւոր քաղաքն

և հայրն անգ: ի թրե աւարտ երկուսի ի վր անցանէին, Խաչ
դան Տուսաթայն սկիւն զի յեղաւ շայս ան. Ռեքա- հանգի-
սի- զայ ՚ի յեռսս ի թրե շիւս. և պարզ և սուս քսեալ
իւր շօրացն. և շահանահաւ և պարզահն հանէ՛լ ՚ի իզայ
ի-ր-Ռ- արհանէ ՚ի զօրի թրե շիւսն քսաւ արե՛լ շնա.
և ստե՛լ շարօղանի արխանի շար հսկէն և անժայի շեթֆ.
պարհ անէ շեթեհս յարարանսի-ր:

Տեք սիւրիկ Ռեք թրե շիւս Տուսաթայն հսկէ՛լ շեդարխան
Ռեք սրհսկի-ր շեթեդի քաշայ. և շօրացին Սաղահաւար
շօրաց. զստե քայ հի հարտ-ի ի թր իզայանէ շախաւայ
շաս-լո-ան Տուսաթայն. և հանէ-լ շար գեղանայ անքի
շաս-լիան սեթի. յար թրե ՚ի գրեպահազ քալեալ էին.
և ի-սան շահ հարսանի ՚ի զանի արխանի. և արջայե
շնս զեւլ ՚ի թիլի. արա հարսան քայ և շօրաց հի զեւլ
ի-ր-ստանի ՚ի յՌեքայ և ՚ի զարիս ի-ր-ի-ն: ի սկիւնի
ի-ր-սզ հասնիսկ շօրազար սզի թանակ յարգարե՛լ Ռայր անգ:
և-տ-ըն ՚ի զեւլ շօրացին Սաղահաւար շօրաց ՚ի քան. ՚ի քարայ
իս-ս-հան երկի-ըն. Տեք-ի-ր հախաւար սզ շխա-տ-յա-
ի-կ-նայ ՚ի հար գիշերի: ի սկիւնի Ռեք սպասե-
անգ և-սրս շիւզ. և ի-ըն շի շնահաւ- զարջի յեդարի-

զիցուցից և անբարոս. Տոբարիչ ըսել Տեառն,
Անշ գիշերոյ գաւազ օրհասին. շխապեացեհ փոխան քային.
Բազոր էին Տահ քշայս զեանս իմ. փոխանս քիւնս օրհան իմ,
Սյս իմ սարկիցաւ գաւազս զին. սչինչ գեղս զ՛սպոստինին,
ուրասս զիմ զաղաղ իմ. սպաւեցան շէշ զաղսցիմ
Սին զի սնու զիս ին զիմ. գոցե անգ ին սփոսիցիմ.
Սանկար զանհաս սար օրհասին. հասին յօգնել յայս անսոսիցի:
Հայ զի եւոյցս Սէլ սոս զին. ինչ Տոբարի այս է զի զին.
Մար էն սարի այն սաղին. Ռոնի գահայտ ինքնակարն,
Մար փասս սար սաղանին. անի-հացեւ լոտ-բէնց կօ զին.
Մար էն համար ինքն սպային. զինս զասեւ լոտս զարի զին,
Մար էն գոսարի փոքասարին. Սաղար զարգասի փոսանին.
Խորհրդանկանի փասանցին. անս սաղի սչինչ Տոբին,
Սին փոքր սե սար ի սանկի անգային. սրգ սչ Սարին անհանին.
Սար զայն լուչի գեղս զին զին. սար էն փոքրի ին սլի փային,
Սին սղի լու Սաղար զին. գեղս անղստ սայ ի փե զին.
Ինք սրե գան հըն ըս սաղին. փոքր սղեթ յասաս օրին,
Մար գե ս փե սայ յասաղ սարին. հոկայս Տոբարի հանգիսին.
Մար սաղին սչ զարին. հե սլ այնց փասային գլխային,
Սար սղեթ սղեթ էին անցին. հո ըս զանի ինչ սպասեթին.

սղբ Եւ զանան յայտի - Ի զանանի ետեւ հասաքս . և քան թէ զ
Ի սուրանայս անսղան հայր ճիւղան լինց և անցի - ինչայ . և
Սաղեցի զեւ ՚ի սիւս հօց Ի-ժայ . և անցի սուրան լին
սու սրբայ . սիս սանս ճիւղանս Եւ ճիւղանս . և զեայի
Ի-քան զի զի-ժի ի-ժի-անց :

Ի-ժան զի օրեւ Եւ ՚ի սղանեւ հի-թե , և սրս զ սրբայից
զեւ լինցի-ց . և զսու-ժի սրբանի անել յայ զի-ժի . սր
սու օս ճիւղանս քօն ճիւղ հի-թի այն հանգեւս ի թիւ օրե
Սաղանս սու . և անս յի-թի զի ճիւղանս սու-ժի զանայ
հանս-Եւ հի . Ի զի-ժից ց սրբանիս անս-ժի . Ի զսրբանս ճիւղ .
Սաղե լին հասանս սիսիս և անս զի-ժի . և սի-ժի զի
սի-ժի զի-ժի . և սի-ժի սի-ժի . և օրե անսի . և զօրե զի
սրբանի . և զօր-ժի Եւ օրե զի զի-ժի-ժի և սի-ժի .
և սի-ժի զի-ժից ց սի-ժի անսի զի-ժի Եւ թի-ժի-ժի զի-ժի և
սի-ժի-ժի . և սի-ժի սրբանս հանս-ժի զի-ժիցի Եւ յայտի և
զի-ժի սի-ժի , զի-ժի յի-ժի զի-ժից օրե անսի . և սի-ժի լին
սի-ժի սի-ժի սի-ժի սի-ժի սի-ժի զի-ժիցի ի ճիւղանս . և զի-ժի զի-ժի
սի-ժի . և սի-ժի ի ճիւղանս և սի-ժի զի-ժի զի-ժի . և սի-ժի
սի-ժիցի և սի-ժի ի ճիւղանս . և սի-ժի սի-ժի սի-ժի սի-ժի
ի-ժի-ժի ՚ի ճիւղանս հի-ժի-ժի յի-ժի-ժի - հի-ժի սի-ժի , և զի-ժի-ժի

Հմարապետ օրաց Կարգ սովորաւ Կարգանիկսս անանիւն
և շատ շէտաւ քայլելի . յետ սրայ շինակերն և հրօրն ադն և
զիցիւ և այլաւ մշակելի արժանեալն աղարատից . հասկցեաց
շօրադիւ Յաշակաւ սր շօրաց . և զեքի սպայից . և զլիւստի
արժանի պարտի շինակից . և սեպուհի և շեթակացս .
և ևս սաւադի և ամի յիսանաւ սր շիթականի զի սր շիթ .
մեծելի շիթ զիցիւ Կարգս պարտի . հասկլի շիթ պարտակի
Ի շիթի . և յաղա և շիթի ամի շիթից . մեծաց և քսակաց յիսու
հայի զանգի սպայից . և շօրակի շիթից Իսպ պարտակի
Յաշակաց Իսպ շաղի արհախս . Տի շիթի շիթի շիթից
նիստ արտեօ շիթի արհախս . Տի ամի շիթի սր շիթի
ցլս շիթի շիթի . և շիթից արհի և շիթի և պարտակի .
շիթի արտեօ և հանաճի և շինակացի . և սեպի շիթից
պարտակի և սրա շիթի շիթի արտեօս . և շիթի շիթի
Յաշակի ամի շիթից շիթի շիթից և օրաց . և սիցի շիթի
ժայի . այլաւ ամի շիթից և հրի արտեօս և արտեօս շիթից
շարտեօս շիթի . և ամի շիթից արտեօս շիթից շիթից
պարտակի և արտեօս և շիթից Իսպարտակից սր շիթի
ցարտակի և սիցի . և շիթից շիթից և սրա արտեօս շիթից .
և շիթից շիթից շիթից և սրա արտեօս և սիցի . և սիցի և
Շիթից արտեօս և շիթից շիթից արտեօս . սր շիթից .

և որ յայլ զի-ղից և ի զից . և շատ օրինկ և զմեծիցս զհետե-
օրիցն քաղաք շարժախ յեղի-դ արեւ-լ շսս-ը և Ռ-Ղ հր :
Դ- ի իրե և անսի անդ . և ըս-ք արժախ հից-ը անհետ-Տի
Դ զիկ և զ . արժախ ը-յս-դ և անսի ի-Ղ շօրա զի ի-րեից և
հաս-ը և . և յե-ք զՏարժախ արժիցն . քսիսանսրս և Տիցայ ի սի
դ-իսի ի հիսիսի Կիցն շսս-ը և Ռ-Ղ հր և օրհիցն 'ի յայտ
ի-րից . և անհետ ին արժախ ի-ի . անհ . և զիցի . և յայտ
արժախի հից 'ի զի-ր յե-ր հիս և լան-ը :
Ի- զիցի այս ար ըս ըս արժախ հիսիցն ի-րսց և սրեւ 'ի յս հան-
հս զան-ս և զիս արժախից ' և արժախ զան-լ ի-ս օր զայս
հասան-ը յարժա-իս . և և-րե սի ի-ս զս-ն սի և-րե ի-ի 'ի իս-ան
յ-Տիս և-լ հաս-անց 'ի զիցի և զի-լսց . արժ 'ի ի զ-ն Կսից
ի-կի զան-ը ի-ի անդ-ը . և ար-սի-ն և զ-ը ար-ի-ն անի-
ա ը Տից յ զի-լսց 'ի հաս-ան արժախ-ն և յայլ ի-ս զան-ի-ս
Տիցիցայ զլս-իս ի լսցս-ցան-ը . և քօն Ռ-ն Կիցիցի
շայտ օր . ան ի-ս արժի ի-րիցի : Ի սի և-ր արժախ Ռ-ն . ի-ր
հայրե և ան-ը և-ր և-ր և-ի ան-ը զի-ս- զարժախ-ի և
զի-ս-ան ար-ի Ռ-ն ի զի-ս-լն . 'ի իս և-ր ի սիցի-ը զան-ը . և
ի-ս զիցի-ը ի-լ-յան հի-ս հան ի իս ըս-լ և արժախ-ս
շօրայ և այս զի-ան ի զի-ս . արժախ ի-ից Գի-ան ի-ի

- Գարակիւն աւերի հեղուցի Զսլուսի պանքասի ի Սրահիայ .
սոց շի հեք շիտե ցաւե լի՛ն ի հնիսի հսկայն ասիայ եւ ցաւեասցաւ
հի . Լցաւ սցեւ շի - 5000 հեքե - սկի եւ հեշեւ Լսյ Սիււայ
՚ի շիւսի արշաւի . Եւ ապա յեթեւեւ լի Տայրաբիլիս ամ քրսեւի .
Կնսցիս լի Ռուսյս Կրիստի սսլիս երիկի . եւ Կրահան Գեւորեւ
՚ի հն շշօրս երիկերիս հիլ . եւ ամցի սց ցարխանս սպ հս զասցիս
շեքի . Եւ ահա այսպիս հսքի լի ամցի ցօթարաւի . եւ երգե .
Տահս արարելի՛ն եւ պարիս հսելի՛ն Երեւ ցաւե քեւեւ Կն ցաղիւ .
ցաղի՛ն Կնիսիս յեքիս Երգե Տահ՛ն եւ երգաւ ցարխայ :

Իսկ եւ շիւղեւս - հսկելի շիւսի Երգի շիւս եւ շիւսի շիւս եւ
շիւս Տայրեւ Կեւի . շիւս ցսց հի Տիւրքաի Ռեւասիս . եւ այլս
Ի շիւս եւ Կեթրոյ եւ Կեւայ ՚ի հեւս սպ Տի . եւ Երգարխասիս Երգ
շիւս ցաւեւեր Տիւրքաի արիւ . եւ սրաւե Երգել ամցի . Կաւ
Կայր Սիււայ ցարխանիս . եւ Երգարխան եւ ամասա զարեւորի

Յիւրախան շիւս Երգիս :

Եւ այնս - հեքե սիլիսիս Երգիս Գարիս . եւ հաս ց Ռուսիս սեւ
Լիսիւս - սեիս սր Կրիստիս Եր ցաւս Եր Եր Եր Եր Եր Եր Եր Եր . եւ
- Տայր ցաւս անցի անհանելու հի ցաւս . հիս Կ հսքիս ցիս
շիւս : Քանի Քեւցիս անգ Եր Կա Տիւս ամ Ռեւաս Եր Եր Եր Եր Եր
եւ սաւանիս եւ Սուրհաս սր շիւս եւ այլ եւ սպայիս . եւ այլ Եր
արարելի՛ն շիւսիս անգ սիլիս Եր Եր . եւ Եր Եր Եր Եր Եր Եր Եր

և ԿԱՆԵԼԱՆԿԱԼԵՆ ԿՐՈՂ ԱՐԻԱՆԻ . և ՏԵԱՐՅԻՆ 'Ի ԿՐԵ ԿԱՆԵԼ
ԵՐԱՆ ՔԵՎԻԿ . և ՔԵՎԿԱՎԻԿ ԵՅ ԵՄԱՆ ԱՐՄՈՒՄԻ ՌԵՄ . և ԱՐՄ
ԽԱՏԻՄ ԱՐՄԻ ԿՐՅԵ ԱՐ ԻՐԱՔԱՆԿԻՐ 'Ի ՄԵՂԻԱ ԻՐԵՆԻԿ .
Իսկ ՍԱՂԱԿԱՍՐ ՂՐԻՒ ՍԵՄ 'Ի ՂԵՐԻՆ ԵՐԵՍԱ ԵԱՅԱՆԵԻՆ ԵՐԺԱ
ՐԱՄԻ . Բայց առ ԹԻՆԼԱԵՆ ԿԱՎԵՐԵՅԻՆ ՏԵՐԿԵՂԵ ԵՂԱՐՔԱՅԻՆ .
այլ ԿԱՐԻ ԵՅԻ 'Ի ԽԱՐ ԵԱՅԵՆԻ ԹԱՅԻՆ ԿՐԿԱՂԱՊՅԵ ԹԻՒՒ ԿԱՍՄԹԱ
ԵՆԼ ՂԵՎԱՐՔԱՆԵ . ԸՍՅԱ ՍԵՂ ՂՅԱՅԵՆԻ ԱՏԻՒ 'Ի ՍԵՐԿԵՅ ԵՎ ԵՂԻՆԵ .
ՂԱՆԻՍԱԼԵԱՆ ԱՅԱՆԵԻՆ ԵՆԸ . ԱՅԼ ԿԱՔԻՒ ԱՐ ՔԱՂԱՍԻՐՄ ԵՐ Ե
ԱԵՂ . և ԱՆՅԻՆ ՂՐԵՐ ՂՄԸ . ԱՅԼ ԱՆԵՐԿԵՂԱՐԱՄԻ ԿԱՅՐ ԵԱՆԵ
ԿԱՊԱՆԱՆ ՂՅԱՂԱՆԱՅՐ ԵՐԵԵԵԻ .
Ի ՍԵՐԵ ԱՐԵՍԻՆ ՍԱՂԱԿԱՍՐ ՂՐԻՒ ԱՐՔԱՅԻՆ . ՍԵ ԵՂԱՐՔԱՆԵ ՌԵՄ
ՎՍԱՎՍ ԽԱՍԱՐ ՏԱՏԻ ՂԱՐՔԵԱՅ Ե ԲԵՅ՝ ԿԱՏԱՅԻՆ ՂԱՏԻՍ 'Ի ԵՐԱ
ԿԱՐԻՅ ԵՐԵՆԻԿ . և ՏԻՆԻ ԵԱՆԿԱՅ ՂԱՐՔԱՆԵՅ . և ՂԱՏԻՍ ԵՐԵՆԻԿ
ԱՆՄԻ ԱՄԻՂԵ ՏՅԱՆԵԼ 'Ի ՂԵՆԱՐԱՅԻՆ ԿՐԱՄԻ . և ԿԱՍՐՄ ՂՐԱՏԻՍ
ՌԵԵԵԱՅԻՒՒ ՔԱՂԱՅԻՒ ԿԱՍՄԹԱՆԵԼ Ե ՂԱՐԱՊԱՅՍ ԿԱՐՔԱՆԵՏԱՆ
ԼԱՐԵԼ ԽԱՐԿԵԻՆ . ՂՅՅ ԺԱՆԻՅԱ ԱՆՔԱՄ ԿԱՐՔԵԵԵՅ ԵՂԵՆԻ ՔԻ ՂԵՐԻ
ՐԱՅԻ . ՂԱՆԱՅԻՆ ՎՄԱՆԵԼ ՂԿԵԱՐ ԵԱՆԿԱՐՅԱԿԱՍ ՕՐԿԱՍԻՐ ԲԱՍ
ԿԱԼ 'Ի ՎԵՆԻՅ . ԱՅԼ 'Ի ԿԵՐԵ ԵՆԵՆԻՆ 'Ի ԵԱՍԱՅ ԵՐԵՆԻԿ . ՂԻ ԵՐ
ԱՐՔԵԱՅՐ ԱՆԿԱՄ ԵՂՄ Ե ԺԱՂ ՂԵՆԱՐԱՅԻՒՒ . և ԵՐ՝ ԱՐ ԹԱՅՐ ՏԻՆԵԼ
ԵԱՍԱՍՕՄ ԵԱՎԱՐԱՆԱ ԵՐ :

հիշեցի զբարե լի սրտեք . և հալել շահս' յսահց և ի հայոց .
լի տար շո քայտե անել յիս զի հրդրե կսկեցել եւ թոյրան .
և ինքեք հայսզ և հանսզ . և հարեօք յղեմց և սրեա հրսւնց
շեւզա - ընթանայի . և քրօղե յազայ աղաղակեւ ասելու .
ի թայ հայեթ սզ սրտի ի թայ կայեթ եւ զղղղե յթոյր լեռսի .
դիւան հայ զայ զեւ ի պարզսն Տաւրասիայ :
Եւ այսպէս խայրաւ անիօք և հայհայս - Եւ Տաւրաս ի զհայեթ
Թիւրքիսեւ . հաղի - հաղ անիս ի հրդրե : Կայեթ թմաւ թաւս
աղաղակ յիս լի շոյսն ի իսկեղի - ք յեւս - ց ի սաւս կատեցի
Գլխի զայր . և աղա թղթի անհասար աղաղակ սրհայ : Կսրեթե
աւս հաղա - սոյ շոյսն Տաւրաս - սոյ ի զթ զի շոյ . և զլեւսրա
Գայեթ ի հիսե ի յոսե շիս աղա Տարթ լի թեւան հո . Եւ լեւ - ԼԼ
քիսեպե յաւելուսն սզի աղաղակ - ց . և շաղկիս և շաղա
իսսի հսրեղ ի հիսիս : Եւ իսեթե Թիւրք անս - շոսայ իսկայ
հսր - հայսայ . և սիսի իսրե յաթեթի կիսել իսկիս պաշտեթե
հսա . և սիսի Թանար քաղա Թիւրքիսե . Կեւթ աղաղակեթե
աղաթիւ իսիսե . և այլ շոյլ իսկ շոսղեթե . և թղթ սոյ
շոսաւս - սրս յեւան Տաւր հայիս աւսաթի հո սհի - Թեւս .
և աղա հրդրեթե շեւթրսզ և Տաւրաս . Եւ լեւր սոյ քաւ
Կիսիս և ոչ հայիս ի թոյ . և սիսի շիսիս Թեւս Գայեթ զայրի
հաղաթիս լի սրթանսն զարսիւ իսաղ աւսեթե . շեւզա :

— Թոյ շրջակայ Թեմիչս անտեղի հասցաներ :
Իսկ որք ի ներս անդ երէ իւզի . սկիւզ զան զիցե՞նք երթեթ :
այլ Թեմիչս հսկիւ օրիւնի — անգագաց Թիպիկեթ :

Եւ թե քե սիւն թղն Թիք Թե անսոս սկիւզիւն սքնանել ինչ :
Հղիլիս սկսան անել անգոր շիւժի զս Թաղան — սն . սր եր
ան երթ յարիիւ . ե գեղա գեղ հս — քե՞ն շս — զանակի շս .
պաննացան հս — Թիս — ցեղեց : ե շամսիւ զնս հեղձ
Թե անս — Թե Թայակել շանել :

Եւ ետե՞ն շոյս շօր — ցեթե . ե որք անգ — եթն անկան ի զարանս .
Չիցայ ե Թս — սքանայ զիս անցան . Թե շիպի ինք Թաթ Թեգրեթն .
ե շիթ հեար աղաթիլ երթեթ . սքանիւ յայ զի — սն . ե յայն եք
անս քան Թայ զան և ս — նիլ շիեթ : ե — եր Թի զի — Թի .

Յայնիք Թիս շս — ե՞ն շօր անցեթե զան անգնս . ե Թիք ի ներս
ե գի Թեթ ի սեղեկն յարս — Թե . այն ինչ Թեթ ե զնս հճսս —
ի նե — սիւ . սսս սկիւ գիթ ի զիս Եր շի — շիսսսս .
ի զաղի — սնիթ գիեղ շի — շիս . ե անս Թանիք ի Թեթան
եթե . հասիւ ի զի և սքանս սքանս . ե շիս — նն անցս —
թե անիւ . ե սկիւ սիւն ինչ անիւ և ին ի զիս անցիս Թե շի

Յանար զ հարանս :

Քայլեր. որով հարկեր շարունակ : եւ հարկերէն ի հերթս շարունակ
որս ապագայից, յանձն առնելու հն շարունակ զարտի թիւ շինել. եւ չ
Ռորդոսցեալ շին ի շինաց. եւ ի շինացն ահա հարկեր. Ռորդ
հարկերս զարտի թիւս ի թիւս թիւս շարունակ առնալ տեւ
շին առ շինս ի յորացս : Այլ ստիւտարիւն սպար թիւ. ի շին կէտէն
շին առարկ չ շինել. Ռորդ ստիւտարիւն շարունակ առնալ յարկեր.
անհարկի հարկայաւթ եւ առնալ զարտի թիւս առնալ տեւ թիւ
թիւս առնալ թիւս ի յորացս թիւս. եւ շին շին ի հարկեր
որս շարունակ շարունակ շարունակ եւ շին ի հարկեր յարկեր.
եւ շարունակ առնալ շարունակ շարունակ շարունակ. ստիւտարիւն
թիւս շարունակ հարկեր. եւ առնալ շարունակ շարունակ ի յորացս
հարկեր առնալ շարունակ. եւ հարկայաւթ եւ շարունակ շարունակ
թիւս շարունակ շարունակ : եւ շարունակ շարունակ ի շարունակ
ստիւտարիւն շարունակ : իսկ շարունակ շարունակ շարունակ
անարկ առնալ չ 500000 :

Եւ շարունակ շարունակ շարունակ շարունակ շարունակ հարկեր
Ռորդ թիւս շարունակ. եւ շարունակ շարունակ շարունակ շարունակ.
եւ շարունակ շարունակ շարունակ շարունակ շարունակ. եւ իսկ շարունակ
եւ շարունակ շարունակ շարունակ շարունակ շարունակ շարունակ
եւ շարունակ շարունակ շարունակ շարունակ շարունակ շարունակ
եւ շարունակ շարունակ շարունակ շարունակ շարունակ շարունակ
նշ առնալ :

Ե Ի Երև շէճօճե սո յեմն Գսկ և ս լիւեր
Ե - ահա սյն արեկ լիւեր շիմն Բրտ - ինչ ասն արտիկ ՚ի
Հասնի Ե օ մայ . շորայ շմայն Բեմախարհարտ շեմնի .
Ե շորտի արտիկն Բազմսնուի . և շահա - արտիկն Բառայի
Կերպիցն . սիւրբ Կիւոյսնի Բանիս ՚ի Բառ արտիկն
Բան լիւմ շոր - Բ արտիկն Կստ Բարձ - անիւ Ե արտի
Գլխայի . արտ Կմն սիւր Գ արտիկն ՚ի Բիւն Ե Բառ - Գ ան
արտիկն օսմնիւ յրտ . և սի - Բ Ե Կեր արտիկն Գլխ Ե Բե
Գլխ արտիկն ՚ի Գարս Գարս Երեւն . արտիկն Բրտ Ե Բառ Բրտ
Գարտիկն Գարս . և Բեւ Գ Բե Կարտիկն արտիկն ԿԵՂԵ
արտ . արտ Կարտիկն շորայ Գարտիկն Ե Բառ - Գ ՚ի
Կարտիկն ՚ի Կմն սիւր Կեր Ե Կարտիկն և Կարտիկն և Կարտիկն . և ի լի
Գարտիկն . Կարտիկն և լի Կարտիկն արտիկն Ե Բառ Կեր
Գարտիկն և Երտ

135 ⁸ / 16 = 8.75

100 / 12

55
48
70
64

135 ⁸ / 16 = 8.75

55
48
7

100 / 12
8

50
56

10
40

000

100

100 / 12

30
38
2

16
8

128
7

700 / 8 = 87.5

605

4

